

[Handelsministeren.]

at de mindre, rent lokalt betonedede Andelskasser ikke kommer ind under Tilsynet, medmindre de selv skulde ønske det.

Som Lovforslaget foreligger fra Folketinget, vedtaget saa at sige enstemmigt, kan jeg anbefale det til det høje Landstings villige Behandling. Jeg haaber, at Landstinget vil slutte sig til Folketingets Vedtagelse.

Hauch: Forud for Fremsættelsen af dette Lovforslag er der, som ogsaa den højtærede Handelsminister gjorde opmærksom paa, af Professorerne Axel Nielsen og Sindballe foretaget en Undersøgelse af de ikke ganske faa Virksomheder, der i den senere Tid, navnlig efter tysk Mønster, er opstaaet her i Landet, og som har til Formaal at drive en Kombination af Opsparings- og Udlaansvirksomhed. Hele denne Sag har i den senere Tid vakt en ikke ringe Opmærksomhed og givet Anledning til Oprettelse af nye Virksomheder efter Principper, som man ikke hidtil har kendt her i Landet. Dersom man nu gennemgaar den nævnte Redegørelse med de dertil knyttede Eksempler og sammenholder disse Eksempler med den voldsomme Agitation for Tilslutning, der af visse af disse Virksomheder har været drevet i de senere Maaneder, maa man erkende, at det vil være rimeligt, at Virksomhederne kommer ind under Offentlighed og Kontrol, saa det bliver muligt for Befolkningen at skønne over, hvordan dens økonomiske Interesser varetages af disse nye Selskaber.

Hvad der skulde kunne naas gennem det foreliggende Lovforslag, er først og fremmest dette at faa udredet alle Forhold af økonomisk Betydning for de Folk, der bliver Medlemmer af Selskaberne. Forudsætningen herfor vil være, at der ikke alene er et rimeligt Tilsyn med, hvordan Agitationen for Tilslutning former sig, men at der tillige skabes en Sikring for de Folk, der indskyder Midler i disse nye Virksomheder.

Saadan som Lovforslaget nu foreligger, enstemmigt vedtaget i det høje Folketing, vil dette Formaal utvivlsomt kunne naas, og dermed er egentlig alt sagt, idet hele Spørgsmaalet har vakt en saadan Opsigt, at man vistnok med fuld Ret kan forudsætte, at samtlige Medlemmer af det høje Ting har haft Lejlighed at sætte sig ind i Sagen.

Under Behandlingen i Folketinget er Lovforslaget undergaaet betydelige Ændringer, og Behandlingen har fremkaldt en ret omfattende Debat. Under denne Debat

har blandt andet ogsaa Spørgsmaalet om Andelskasserne og deres Stilling efter Lovforslaget været meget udførligt drøftet. Man er naaet til en Affattelse, som sluttelig har faaet Tilslutning fra alle Sider. Naar man læser Fortrykket angaaende den Forhandling, der har fundet Sted i det høje Folketing ved anden Behandling, maa jeg dog have Lov til at sige, at nogen overvældende Klarhed i Spørgsmaalet om Andelskassernes Stilling efter Lovforslaget naar man i og for sig ikke.

Af den Grund kunde det maaske være ønskeligt, at Landstinget beskæftigede sig med hele dette Spørgsmaal. Der er for øvrigt ogsaa en hel Række andre Spørgsmaal, Lovforslaget vedrørende, som det vilde være naturligt at gøre til Genstand for en Overvejelse. Hertil kommer, at Lovforslagets Fremkomst og Behandling i det høje Folketing selvfølgelig i ikke ringe Grad har berørt de nye Selskaber, som er opstaaet i det sidste Aars Tid eller halvandet, for et enkelt Selskabs Vedkommende navnlig i de senere Maaneder. Det vilde derfor ikke være unaturligt, om man i det høje Landsting gav Medlemmer, som maatte være særlig interesserede i disse Spørgsmaal, Lejlighed til gennem et Udvalg at beskæftige sig med mulige Betænkeligheder fra de Mennesker, som berøres af Lovforslaget. Ved Behandlingen af et Lovforslag, der berører saa mange Mennesker, vilde det være naturligt, at man i dette høje Ting gav sig baade Tid og Lejlighed til nærmere Overvejelser og til Modtagelse af mulige Henvedelser angaaende Lovforslaget.

I øvrigt er mit Parti villigt til at medvirke til en hurtig Gennemførelse af Lovforslaget, idet vi kan billige de Grundprincipper, det er Udtryk for.

Buhl: Der er sikkert al Grund til at være den højtærede Minister taknemmelig for, at han har taget Spørgsmaalet om de nyopdukkede Sparesystemer op til nærmere Undersøgelse og derved har gjort det af med Mystikken omkring de rentefrie Laan. Ganske vist kunde enhver, som har et sundt økonomisk Omdømme, sige sig selv, at det maatte være saa som saa med Rentefriheden, men det er først gennem den foreliggende sagkyndige Redegørelse, at Offentligheden har faaet haandgribelige og uangribelige Tal til Konstatering af, hvordan den rette Sammenhæng er. Det er navnlig „J. A. K.“-Bevægelsen, der har henvendt Opmærksomheden paa Sagen, fordi man der, efter at Andelspengenes Saga var ude, har taget sin Tilflugt til de rentefrie Laan